

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Februarius 27-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' *Londoni Kurir* a' több Ánglus új-
ságok' zabolátlan szabadsága ellen, a' kik
írásaik által nem tsak a' *Spanyol* és *Frant-
zia* Királyokat, hanem az Európai Hatal-
masságok között másokat is megtámodni
mérésztettek, így dorgálózik: —“

„Ahoz képpest, úgy mond, mint a'
mi leveleink a' *Spanyol* Királyrol beszélle-
nek, azt lehetne felőlle gondolnunk, hogy
ő nekünk ellenségünk, vagy pedig, hogy
a' mi országunknak törvényei valamelly re-
volúziót szenvedtek. Úgy rajzoltatik-le
újságveleinkben, mint egy tyrannus; a'
népet nyilvánóságos módon fellázasztani
iparkodnak ellene; és azt, hogy az Amé-
rikai *Spanyol* tartományok tőlle elszakad-
janak, úgy rajzolják-le, mint valamelly
kívánatos történetet, mellyen nekünk meg-
gunknak is munkálódnunk kellene. Ha-
sonló módon hátorkodnak iróink érdekel-
ni más sok Európai Hatalmasságokat is.
Ha ez a' mi átkot érdemlő magunkviselete
még tovább is folytában így tartana, tökéllé-
tes okalenne a' több országoknak, hogy,
mint *Bonaparte* tselekedett, Angliát a' nem-
zetek' törvényei alá nem tartozónak lenni,
kihirdessék. Így nagyon veszedelmes len-
ne megszenvedni azt, hogy az Ánglusok
és Ánglus írások idegen országokon járhas-
sanak; gyujtogatónak tartana mindenben-

nünket, a' kik ellen mindeneknek oltal-
mazni kell magokat. Nem erőssítették -é
már ezelőtt is az Ánglus Országlószék' el-
lenségei azt, hogy a' mi legnagyobb Ielkü-
séggel elkövetett tselekedeteink személyes
haszonkeresés által kormányoztattak legyen?
Nem erőssítették -é, hogy mi már most,
minekutánna a' magunk plántatartománya-
inkat eléggé megnépesítettük, tsak azért
akarjuk a' rabszolgavásárlást eltörteni, hogy
ez általa' *Frantzia* plántatartományokat meg-
ránthassuk? Nem azzal vádolt-é bennünket
a' *Rénusi Merkurius*, hogy Német orszá-
got gyenge állapotban 's megoszolva tartani
tsak azért iparkodunk, hogy a' magunk mánu-
fakturának szerzeményeit ezen országban,
annál bizonyosabbau eladhassuk? És nin-
tsenek-é *Frantzia* országban még ezen szem-
pillanatban is olyan emberek, a' kik azt
hiszik, hogy mi *Bonapartét* *Elba* szigeté-
ről szántsándékkal szalasztottuk-el, azért,
hogy magunknak *Frantzia* ország' elnyo-
mására módot és alkalmatosságot szerez-
zünk? *Anglia*' ellenségei mindenkor fog-
ják rosz indító okait találni a' mi legjobb
tselekedeteinknek. Ha tehát mi, már
most a' mi barátjainkat is megbántjuk 's az
ő bátorságokat veszedelemmel fenyeget-
jük, ugyan mit várhatunk? Nekünk nin-
tsen jusunk arra, hogy Szövetségeseinket
számadásra vonjuk, azért, a' mit tulajdon
országaikban tselekesznek;

sebb van arra, hogy mutskolódó goromba irásaink által legázóljuk. *Ferdinandus* Király sok személyeket, kiknek neveik közönségesen kihirdetettek, megbüntetett, azért, hogy *Spanyol* ország' régi Constitu-tziójának felfordíttatására's a' Monarkhiának a' maga régi örökös jusaitól való megfosztására, öszszeesküdtek vala. Hanem azok, a' kik ezen megbüntetett embereknek laistromaikat kihirdették, nem magyarázták így meg a' Király' tselekedeteit. —

„Egy szóval, a' Spanyol országlószék már most nem tartja kötelesnek lenni magát arra, hogy a' közönséges vélekedésnek kedviért a' maga tselekedeteinek indító okait előbeszélje, a' melly talám rossz lehet annyiban, hogy a' Király' ellenségeinek könnyebbé teszi azt az alkalmatosságot, hogy az ő otsárlására szolgáló dolgokat annál rútabb színbe öltöztethessék: hanem, más felől tsakugyan senki kétségbe nem hozhatja valamely Országlószéknek azon jussát, hogy ő a' maga országa' törvényeihez alkalmaztathassa magát. *Spanyol* országban az országlás a' népnek semmi féle feltámadása által félbe nem szakasztatott; ott a' nép örökké szerette a' maga Országlószékét; 's most is szereti azt minden fogatkozásával egyetemben. A' Királynak jelen nem léte alatt a' *Kortések* (az ország-nak öszszehívatott Rendjei) igen kedvellen játékokat jádztottak, kivált az *Anglia* ellen szüntelenül kimutatott irigykedés és gyűlölség által. Némely jó gondolkodású, bölts, és megvilágosodott elméjű emberek megpróbálták egy oly Constitu-tzió-nak béhozását, a' melly inkább megégy-gyezne a' nép' természetével, mint a' régi; a' melly emberekre nézve nem ok nélkül felhetünk, hogy ők is a' megíteltetett emberek között vannak. Hanem, ha szintén a' népnek java volt is az ő czélzások: arra őket a' nép tsakugyan soha meg nem hívta, hogy az ő úgy gondolt boldogíttatásán dolgozzanak, 's azt soha meg nem közönte nekik, hogy magokat ezen mun-

kába avatták. Egyéb eránt ha *Spanyol* ország; a' több Hatalmasságokkal tett, békeséges és barátságos kötéseket megtartja, így megfelelt a' maga *Anglia* eránt való kötelességeinek is. Ellenben, megtartja *Anglia* is a' maga Spanyol ország eránt való kötelességeit addig, míg *Angliában* a' legrútabb mutskolódások közönségesé tettettek a' *Spanyol* Király ellen? Az azok, hogy *Frantzia* országnak külömbkülömb-revolútzsiós Országlószékai nem voltak alkalmasok arra, hogy a' külső Hatalmasságokkal való barátságot egygyességet fenntarthassák, több versben elégségesnek tartott Pitt és a' Parlamentum által a' hadakozásnak a' *Frantzia* Országlószék ellenvaló folytatására: tehát ne rontsuk meg mások eránt magunk azon régulákat, a' mellyeknek mások által lett erántunk való meg-rontatását megszenvedni nem akartuk. Ha az *Anglus* Országlószék úgy intézné a' maga tselekedeteit, mint némely emberek igen kívánnák, a' mi országunk nem soká úgy fogna tartatni, mint lázszasztók' bűvő helye, kikkel a' jó rendben lévő Státusok semmi közösülést fenn nem tarthatnak. Ezen újságlevélnek (magának a' *Londoni* Kurirnak) tulajdonosa egy időben fogságra tetetett volt azért, hogy egy kereskedőnek leveléből kinyomtatott valami olyan teikelyt, a' melly által *I-ső Pál Császárnak* roz czélzások tulajdonítottak. *Pelletier* urat törvényesen üldözték azért, hogy *Bonaparte* ellen hasonlít adott volt ki: holott ez a' maga újságíróit telyességgel nem bántotta semmi efféle ellenek való panaszért. Hát *Ferdinandus*, ez a' mi barátunk és szövetségesünk kevesebb tiszteletet érdemel tőlünk? Nem prédikállunk mi ezen beszédünk által semmit a' nyomtatásbéli szabadság ellen; jól tudjuk mi azt, hogy ennek elvesztése által magunk veszteneünk leg-többet: inkább oda czélzunk, hogy éppen ezt a' szabadságot attól a' veszedelemtől megmenthessük, melybe azt bizonyos újság íróink belé taszítani iparkodnak. Egyeb-

eránt, Országlószékünk' dolga, hogy megmútassa azt, hogy Szövetségeseinknek megmotskoltatásokat meg nem enged; Ministercink' kötelessége, hogy a' magok tulajdon méltóságukat barátjaik méltóságának oltalmazása által fenntartsák, 's a' magokhetsüfeteiket az által oltalmazzák, hogy Szövetségeseinknek motsoltatásokat, a' mi országunkti az meg nem engedik. "

Folytatása a' Parlamentombéli beszélgetéseknek: —

A' *Brand* megjegyzése felett is, mellyel a' megköszönő irást kiegészítettünk kívánta, külömbkülömb vélekedések támadtak: — „A' ki, így szollott *Lord Russel*, a' Ministernek (*Castlereághnak*) Parisból Londonba, az Országlószékhez küldött tudósításaiban elolvasta, hogy ő némely Fejedelmeknek rosz magokviseleteiket miként terjesztette azoknak szemeik' eleibe, 's némely népeknek a' magok Fejedelmek eránt bizonyított illetlen tselekedeteiket miként hánytva azoknak szemeikre, méltán tsudálkozhat azon, hogy miképpen alázhatta-meg magát annyira, hogy valami Parlamentomot még most is össze hívasson (erre sokan elnevelték magokat). Különös dolog azt hallani, hogy az ember a' *Candy* és *Napoul* ügyesbajos dolgairól beszél, 's a' maga tulajdon hazája' inségeiről szollani elefelejtkezik.“ — Itt elő számlálta *Lord Russel* szélirehosszára azokat az inségeket, mellyeket Anglia szenved, 's az után így folytatta szavait: — „Bizony nem is történt, úgy mond, semmi igen nagy dolog; Frantzia ország még most is nagyobb, mint a' III-dik *Wilhelm* idejében volt, a' ki úgy ítélte, hogy az akkori Frantzia ország ellen egész Európának fegyvert kellene fogni. —

Brougham nevű tag is úgy ítélvén, hogy jó leszen a' megköszönő irást a' *Brand* hozzáadása által megjobbitani. Heves kitépásokat mérészlett beszédjébe tenni a' Spanyol Udvar ellen; azután Anglia inségeinek lerajzolásához fogott, 's így végez-

te szavait: A' mi fennálló külső és belső nagy hadi költségünk, úgy mond, a' nép ellen elkövetett ragadozás. Annyi, mint a' nép' keserőségeivel tsufolódni, ha akkor midőn ez, az adófizetésnek terhei alatt sinlődik, efféle intézetek tétettettek, 's a' költségekre új tsatornák nyitvatnak.

Preston nevű tag is a' *Brand* toldalekjának pártját fogván, sajnállotta, hogy oly sok és nagy adófizetés fekszik az országon; a' kereskedésnek és mezei munkának állapotját egy tsupa síró képek ábrázatjában állította a' Parlamentom' eleibe. — *Romilly* azért panaszkodott legkülönösebben, hogy a' Frantziákra nézve ezen utóbbi hadakozás' elején közönségesen tétett Nyilatkoztatás megsértetett légyen, melyben a' mondátott, hogy réájok az ő akaratjok ellen semmi fele országlás nem fog tszítatni, 's hogy átaljában vévén, az ő belső környülállásaikba nem fognak avatkozni. —

Végezetre Minister *Lord Castlereagh* is beszélte: — „A' *Brand* úr ellenvetéseire, úgy mond, elégséges csak ez a' megjegyzés, hogy a' kötések et elebb a' Parlamentum' eleibe terjeszteni lehetetlenség volt. A' mi az egyéb ellenkező beszédekert illeti, ő (*Lord Castlereagh*) ugyan kész mind ezekre feleletet adni: csak ezt az égygyet kériki, hogy az idegen Fejedelmeket 's ezeknek Státusait beszédjével senki meg ne támadja. — „Ha, így felelt *Lord Tierney* a' Ministernek, ha a' nemes *Lord* azt kívánja, hogy a' magunk itéletét az idegen Fejedelmekről ki ne mondjuk, én ellenben azt erőssítem, hogy az idegen Fejedelmeknek és Ministereknek semmi némű összeszövetkezése meg nem akadályoztathatja ezen házat abban, hogy magát a' maga értelmének kinyilatkoztatásában tartóztassa: és jó leszen a' nemes *Lordnak* az első alkalmatossággal, midőn a' külső Hatalmasságoknak első Státusministerekkel gyűlést fog tartani, megmondani nekik, hogy van Európában még egy gyülekezet,

melyben emberek találtnak az efféle tárgyakról való gondolataiknak kimondására. (halljuk!)“ — Sok efféle beszédek után voksolásra került végezetre a' dolog, 's a' még benn lévő 90 tagok között 67 - ten találattak, a' kik a' *Brand* megjobbító jóvállását vissza vetették, és tsak 23 - man hagyták azt helybe; következőképpen ezen házban is változás nélkül meghatározottat a' megköszönő irás.

Febr. 8-dikán ismét nevezetes tanácskozások folytak a' Parlamentum' két házaiban: —

A' felső házban; Lansdowne ezeket kérdezte: 1) Mitsoda értekeződések folytak a' Szövetséges Hatalmasságok között a' Bétsi Congressus 's a' Mártz. 25-dikén körtött Alkú után következett nyáron, Párisnak katonai elfoglaltatása előtt, a' Frantzia országba bévitetendő országlásra nézve, azon esetben, ha a' szövetséges fegyverek szerentsések lejéndenek? — 2] Mitsoda értekeződések folytak Párisnak katonai elfoglaltatásakor egy részről a' Britannus armáda vezérjei 's a' mi Ministereink, más részről a' *Bonaparte'* lemondása után ideig való módon bététetett Frantzia Országlószék között, a' Frantzia országba bévitetendő Országlásra nézve? — Minister Lord Liverpool így felelt: Ő arra emlékezik, hogy abban megégygyeztek a' Hatalmasságok, hogy 18-dik Lajosnak a' thrónusra való helyhez-tetődését, abban az esetben, ha az ő országa visszavétetődne, kívánatos dolognak lehetne tartani: de meghatározott módon erőssitheti más felől azt is, hogy ezen tárgyra nézve semmi meghatározott égygyezés nem tétetett. A' mi a' 2 - dik kérdést illeti, erre pedig bizonyosan mondhatja, hogy ezen tárgy eránt az ideig bététetve volt Fr. Országlószékekkel, semmi féle értekeződések nem történtek. —

Hertzeg *Sussex* azt kérdezte, hogy hiteles-e az a' közönséges újságokban, mint mondják a' *Petersburgi* újságokból vétetett

's kihirdetett Kötés, a' melyre az Austriai 's az Orosz Császárok, 's a' Prussus Király, égygyütt léptek? — Lord *Liverpool*: — „Az igaz, hogy ezek a' Monarkhák, a' magok Ministereiknek közbejövetele nélkül *Párisban* egy ilyen Kötést aláírtak, és ez az Anglus Követtel is közöltetett *Párisban* (Ezt a' Kötést olvasni lehet alább az *Orosz* zikkely alatt). —

Ugyan ezen kérdésre ekképpen felelt Lord *Castlereagh* az alsó ház' tagjainak: Anglia semmi részt nem vett ezen Austriai, Orosz, és Prussus Monarkhák között készült kötésben, mellynek ezézésai egyéberánt igen jóltévők, és semmi valamely nem keresztény Hatalmasság ellen nintsenek intéztetve. Ez a' Kötés, ha mindjárt nem éppen a' diplomatikai egész hangal megégygyezü módon készült is, más felől egészen megfelel ám a' Keresztény Religió valóságos lelkének, 's attól, hogy valami ellenséges gondolkodást foglalna magában, igen távol lévén, inkább egy újabb kezességül szolgálhat arra, hogy ezen Monarkhák a' békességnek fenntartására magokat áthatatosan eltökéltették. —

Brougham így szollott *Lord Castlereagh*hoz: Ő valami Kötésről intézett vala a' nemes Lordhoz egy kérdést, a' melly Jan. 6-dikán készült a' Szövetséges Hatalmasságok között: de ő erre még mind ez ideig nem kaphatott semmi feleletet a' nemes Lordtól. — *L. Castlereagh* így felelt: Köztünk szokás ugyan az, hogy a' Ministerek az Országlószéknek minden lépéséről 's kiváltképpen mind azokról a' Kötésekről, mellyekből Anglia is részesült, magyarázatot adjanak a' Parlamentomnak: hanem az olyan kötésekéről is magyarázatot kívánni az Anglus Ministerektől, mellyekben Anglia telyességgel nem részes, már ez igen meszszeüzött tudakozódás. — „Jól van, így szollott *Tierny*, de hiszem a' nemes Lord felelhetett volna a' kérdésre tsak *igcend* vagy *nemmel* is; a' helyett pedig holmi megjegyzésekre bortsátkozott-ki, mellyek-

ből egy átaljában kijön az, hogy tudtára van az említett Kötés, tsak hogy nem akar egyenes vallást tenni rolla. Ő (Tierney) reméli azonközben, hogy a' holnapi ülesben jobb kedve fog a' nemes Lordnak lennivarra, hogy az eleibe tétetett kérdésekre megfeleljen.

(A' többi következik).

Orosz Birodalom.

A' Petersburgi újságszerént ilyen Felséges Manifestumot adott-ki Sándor ő Cs. Felsége a' Kristus' születése napján: —“

„Isten' kegyelméből, Mi *Első Sándor*, az egész Orosz birodalom' Császára és egyedülvaló Uralkodója, etc; etc; etc; közönségesen kihirdetjük: —“

„Mint hogy Mi a' tapasztalásból és az egész világot' érdeklött szomorú következésekből megismerők az, hogy az Európai Hatalmasságok között előfordult előbbeni politikai történetek' folyamatjának nem azok az igaz princípiumok szolgáltak fundamentomúl, mellyeken az isteni böltsesség a' maga *Reveláziójában* (a' Szent írásban) a' népek' tsendességét és boldogságát megerősítette: erre nézve mi, ő Felségével az Austria' Császárral *Első Ferentzel*, és a' Prussus Királlyal *Friderikus Wilhelmussal* egyetemben, magunk közöts egy Szövetségnek megerősítésére léptünk (melyre a' több Hatalmasságok is meghívattak), a' melyben mi valamint egymásközött így szintén alattvalóinkra nézve is, elkötelezzük magunkat arra, hogy, mint az ezen célra vezérő égygyetlenégy eszközt, azt a' mi Megtartónknak a' *Jésus Kristusnak* szavaiból és tanításaiból vett princípiumot esmérjük-meg, melly által a' prédikáltatik az embereknek, hogy egymással nem ellenségeskedésben és haragban, hanem mint atyafiak, szeretetben és békességben éljenek. Mi ohajtjuk 's fohászkozással kér-

jük a' Mindenhatótol, hogy küldje reánk a' maga áldását; 'sőt ohajtjuk, hogy ez a' szent Szövetség minden más Hatalmasságok között megerősíttessék, és hogy a' többeknek mindeneknek égygyetértése által tartóztatván, ezen Szövetségtől elállani égygyik se mérészeljen. Ehez képpest parantsóljuk, a' midőn ezen Szövetségi Kötésnek mássát ide mellékeljük, hogy ez mindenütt kihirdetessék, 's a' templomokban felolvastassék. —“

„Sándor.

„A' Szent és Megoszolhatatlan Szent-háromságnak nevében.

„Ő Felségek az *Austriai Császár*, a' Prussus Király, 's az egész Orosz birodalom' Császára, azoknak a' nagy történeteknek következesekhez képpest, a' mellyek Európában a' három utolsó esztendőket nevezetesekké tették, 's kiváltképpen azon jótéteményekre nézve, mellyeket az isteni gondviselésnek azokra a' Státusokra kitéltetni tettett, mellyeknek Országlószékeik a' magok reménségeket és bizodalmaikat tsak az egy istenbe helyeztették, a' midőn őket az a' belső meggyőződés érzékenyíti, hogy melly elkerülhetetlenül meg kívántatassék az, hogy a' Hatalmasságok a' dolgoknak ő közöttök folyó rendjét, a' Megtartó isten' örökké való törvényei által belénk öntődő fő igasságoknak alájok vessék: —

„Közönséges módon kinyilatkoztatják, hogy a' jelen lévő Kötésnek tárgya tsupán tsak az, hogy az egész világnak szeméi előtt kinyilatkoztatassék ő Felségek azon megváltozhatatlan határozásokat, hogy ők mind a' reájok' bizott Státusoknak kormányzásában, mind pedig minden más Országlószékre való politikai tekintetben, a' magok tselekedeteiknek sinórmértékül semmít egyebet nem tesznek, hanem tsak ezen Szent Religiónak, úgy mint a' szeretetnek, az igasságnak, és a' békességnek parantsó-

latait, a' mellyeknek gyakorlása telyességel nem szoríthatatik egészen csak a' magános életre, hanem és sőt inkább egyenesen a' Fejedelmeknek akaratjokra foly-bé, 's a' melly által minden ő tselekedeteiknek kormányoztatni kell, mint azon égygyetlenég eszköz által, melly az embereknek intézeteiket megerősíti 's azoknak nem tökéletes foglalatosságait megjobbitja; a' melly bászhoz képpes a' következő tikkelyekben égygyeztek-meg ő Felsegék: —

„*Első Tzik.* A' Szent írás'szavainak megfelelően, melly minden embereknek azt parantsólja, hogy egymásnak atyokfiai legyenek, a' Három Alkuvó Monárkhák egymással az igaz és elválhatatlan atyafiságnak kötele által összszetsatoltatva maradnak, 's magokat minij hazafiak úgy tekintvén, egymást minden esetben, és mindenütt segíteni fogják; alattvalóikra és fegyveres seregeikre való tekintetben, ezeken, mint familiák' atyai (mint háznépes atyák) éppen azon atyafiságos lélek szerint fognak országotni, melly által ők, a' Religiónak, a' békességnek, és igasságnak megtartására nézve lelkesítettnek. —

„*Második Tzikkely.* Ehezképedest az uralkodó principium, valamint az említett Hatalmasságok úgy az ő alattvalóik között is, az leszen, hogy egymás eránt szolgálattal, költsönös jó akarrattal és szeretettel viseltessenek, 's magokat minnyájan, mint azouégy keresztény nemzetnek tagjait úgy tartásák, a' mint is hogy az összszeszövetkezett Fejedelmek egymást nem egyébképpen nézik, hanem csak, mint az isteni gondviselés által azon egy familiának kormányozására rendeltetett három országló Linéat: *Austriát, Prussiát, és az Orosz bi-*

rodalmat; 's a' mint hogy ők ily módon megesmérik azt, hogy a' keresztény nemzet' Fejedelme, mellynek ők 's az ő alattvalóik egy részét teszik, tulajdonképpen nem más, hanem az, a' kié tulajdonképpen a' hatalom, minthogy csak ő benne találtatnak-fel a' szeretetnek, a' tudománynak, és a' véghetetlen böltsességnek kintsei, tudni illik az isten, a' mi isteni Megtartónk a' Jésus Kristus, a' Mindenhatónak szava, az Életnek szava. Ezen principiumnak megfelelően, ajánlják ő Felsegék a' magok alattvalóiknak leguyájasabb gondoskodással, hogy azon principiumokban 's kötelességeiknek munkás telyesítésében, mellyekre az embereket az ő isteni Megtartójok megtanította, magokat naponként erőssítették-meg, mint a' melly csak egyedül való eszköz a' békességgel való elértesre, melly a' jó lelkiesméretnek száulménye, 's csak egyedül állandó. —

„*Harmadik Tzikkely.* Mind azok a' Hatalmasságok, kik az ezen Kötésben megmagyaráztatott szent principiumokat közőnséges módon megesmérik, 's a' kik érzik, hogy melly szükséges légyen az ily régolta összszorongáltatott Státusoknak boldogíttatásokra az, hogy az emberi sors' javára ezek az igasságok használatosok lehessenek, egész buzgósággal és egész szeretettel felvétetethetnek ebbe a' SzentSzövetségbe, —

„Hármasan expedíaltatott és alairattatott *Párisban*, az Áldásnak 1815-dik esztendejében, September' 26 (ő szerint 14)-ik napján. — “

„*Ferentz.*
„*Fridrik Wilhelm.*
„*Sándor.*

Febr. 24-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 364 2/3 forintot Váltót? lában.